

STRATEŠKI PLAN

**Hrvatske knjižnice i čitaonice Đuro Sudeta Garešnica od 2017.-
2020**

Sadržaj:

- 1.Uvod
- 2.Vizija razvoja narodne knjižnice
- 3.Sadašnje stanje
- 4.Problemi s kojima se danas susreće narodna knjižnica u Garešnici
- 5.Ciljevi koji se žele postići strateškim planom
- 6.Ulaganje u razvoj knjižnice i Izgradnja i opremanje knjižnica (prostorno, funkcionalno i estetsko)
- 7.Izgradnja zbirki
- 8.Zaštita građe
- 9.Razvoj službi i usluga
- 10.Promicanje kulturnih/civilizacijskih vrijednosti
- 11.Obrazovanje korisnika
- 12.Stalno stručno usavršavanje knjižničnih djelatnika
- 13.Automatizacija poslovanja knjižnica
- 14.Financiranje
15. 15.Međusektorska suradnja
- 16.Zakonska regulativa

1. UVOD

Živimo u svijetu eksponencijalnog rasta informacija i znanja koja zahtijevaju vještine i sposobnosti koje će osigurati njihovo najučinkovitije upravljanje. Tu zadaću imaju i knjižnice, pogotovo narodne knjižnice, pa tako i naša ustanova.

Narodne knjižnice Bjelovarsko-bilogorske županije, pa tako i naša knjižnica žele sudjelovati u informacijskom društvu. Pravo na informaciju i informacijsku pismenost, na cjeloživotno učenje, na vlastitu kulturu i participaciju u kulturi većine, temeljna su načela demokratskog društva.

Osnivači narodnih knjižnica su gradovi i općine, i knjižnice se najvećim dijelom financiraju iz lokalnih budžeta. Hrvatska knjižnica i čitaonica Đuro Sudeta Garešnica svjesna je trenutka u kojem se nalazi ali i mogućnosti koje se otvaraju pred njom, te odgovornosti koju ona nosi. Zbog toga smatramo da je potrebno donijeti strategiju razvoja naše knjižnice od 2017. – 2019. godine koja će biti ujedno i pokretanje procesa pretvaranja naše knjižnice u moderno javno središte znanja, informacija i kulture. Takva strategija, mora sadržavati akcijski plan s nosiocima zadataka, izvorima financiranja i rokovima izvršenja.

2. VIZIJA RAZVOJA HRVATSKE KNJIŽNICE I ČITAONICE ĐURO SUDETA GAREŠNICA

Hrvatska knjižnica i čitaonica Đuro Sudeta je lokalno kulturno i obrazovno informacijsko središte Garešnice koja omogućava pristup kulturnom i intelektualnom kapitalu. Narodne knjižnice djeluju kao ravnopravni dio hrvatskog knjižničkog sustava i ravnopravni i sastavni dio europske mreže knjižnica. Ona je:

- mjesto slobodnog pristupa cjelokupnom znanju i civilizacijskim tekovinama za sve građane,
- mjesto cjeloživotnog učenja i razvijanja svih vrsta pismenosti
- kulturno središte i mjesto susreta građana lokalne sredine
- čimbenik gospodarskog i društvenog razvoja lokalne zajednice i društva u cjelini
- čimbenik koji značajno utječe na poboljšanje kvalitete života građanina pojednaca u svakoj životnoj dobi
- mjesto gdje se prikupljaju, organiziraju i daju na korištenje informacije prema potrebama korisnika,
- mjesto koja osigurava pristup lokalnim, regionalnim i globalnim izvorima znanja i informacija

Ovakva vizija temelji se na:

- međunarodnim, stručnim dokumentima:
  - UNESCO-v Manifest za narodne knjižnice
  - IFLA/UNESCO – smjernice za razvitak narodnih knjižnica
  - i prateće smjernice za pojedine korisničke skupine i usluge u narodnim knjižnicama
- hrvatskim zakonskim dokumentima:
  - Zakon o knjižnicama
  - Standardi za narodne knjižnice
  - Statutu Hrvatske knjižnice i čitaonice Đuro Sudeta

3. Sadašnje stanje

a) Knjižnica je sukladno aktima koji reguliraju njenu djelatnost:

- nabavljala knjižnu građu hrvatske i svjetske književnosti te djela znanstvene i stručne literature
- nabavljala časopise i novine za djecu i odrasle
- nabavljala AV-građu za djecu i odrasle
- obrađivala i davala na korištenje knjižnižnu građu
- razvijala međuknjižnu posudbu
- organizirala animatorski rad s djecom predškolskog uzrasta
- suradivala sa kulturnim i drugim ustanovama u lokalnoj sredini i izvan nje
- organizirala književne susrete, izložbe, radionice za djecu i odrasle
- suradivala sa drugim ustanovama u lokalnoj sredini i izvan

b) STATUS KNJIŽNICE: Samostalna ustanova od 1991. godine

c) PROSTOR I OPREMA

Hrvatska knjižnica i čitaonica «Đuro Sudeta» Garešnica

Ukupni prostor : 640 metar kvadratnih , od toga 373 metra kvadratna prostora za uporabu

Godina zadnjeg preuređenja : 1999.

Tri odjela : Dječji odjel

Odjel za odrasle

Studijski odjel

Broj sjedećih mjesta u čitaonici: 40

Broj računala za korisnike: 5

Broj računala za osoblje: 4

Ogranak-Hrvatska knjižnica općine Hercegovac

Ukupni prostor: 100 metara kvadratnih

Odjeli: Dječji, Studijski i Odjel za odrasle

Broj sjedećih mjesta u čitaonici: 10

Broj računala za korisnike: 2

Broj računala za osoblje : 1

d) DJELATNICI U KNJIŽNICI

Ukupno djelatnika : 4

-Hrvatska knjižnica i čitaonica Đuro Sudeta Garešnica – 2 djelatnika

-Hrvatska knjižnica općine Hercegovac – 2 djelatnika

Ukupno stručnih djelatnika : 3

Stručnih djelatnika VSS : 2

Od toga diplomiranih knjižničara : 2

Stručnih djelatnika SSS : 3

Od toga pomoćni knjižničar : 1

4. Problemi u djelatnosti knjižnice

- Nedostatan i nefunkcionalan prostor
- nedostatna zaštita građe
- Nedostatna komunikacijska i informacijska infrastruktura i oprema
- Premali broj korisnika u odnosu na broj stanovnika
- Naplaćivanje članarine korisnicima
- Nedovoljna javna prepoznatljivost djelatnosti knjižnice

5. Ciljevi koji se žele postići u strateškom razdoblju

- Jednake mogućnosti za sve građane grada Garešnica u korištenju pristupa znanju i informacijama
- Ulaganje u razvoj knjižnice
- Osiguravanje uvjeta za nabavu svih vrsta knjižnične građe
- Analiza i vrednovanje dijela građe (zavičajne zbirke) i njezina zaštita (fizički i digitalizacija iste)
- Podizanje razina svih vrsta pismenosti (razni projekti poput kluba umirovljenika/čitatelja za bolje danas...)
- Promicanje čitanja (klub čitatelja mladih, klub čitatelja odraslih...)
- Provođenje sustavnih istraživanja potreba korisnika (razne ankete o potrebama, zahtjevima, primjedbe, pohvale...)
- Kontinuirano i sustavno obrazovanje knjižničnih djelatnika (odlazak na sve stručne skupove i na edukacije za knjižničare, redovito praćenje novosti iz područja knjižničarstva...)
- Provođenje međuknjižnične suradnje (kao i do sada i u buduće nastavak jedne lijepe suradnje sa drugim knjižnicama)
- Primjena postojećeg Zakona o knjižnicama i revizija postojećih akata knjižnice u smislu provedivosti te u skladu s novim potrebama

6.Ulaganje u razvoj knjižnice

Svrha je naše narodne knjižnice osiguranje kvalitetnih knjižničnih usluga za sve građane, bez obzira djeluje li knjižnica u maloj i siromašnoj općini ili ekonomski razvijenijoj sredini.

Aktivnosti:

a)izgradnjom/uređenjem fizičkih prostora

Budući da je napravljen idejni projekt za rekonstrukciju i nadogradnju prostora knjižnice (oko 600 metara kvadratnih ukupnog prostora), u 2018. godini očekujemo izradu izvedbenog projekta , a nako izrade izvedbenog plana krećemo sa projektom u daljnje traženje financijske pomoći i javljanje na natječaje u tu svrhu

b)Izgradnja i opremanje knjižnica (prostorno, funkcionalno, estetsko)

Knjižnični prostor važan je dio za rad narodne knjižnice. On treba biti projektiran tako da u cijelosti zadovoljava funkcioniranje usluga, smještaj knjižničnih zbirki kao i njihov razvoj. Prostori knjižnica moraju zadovoljavati visoke estetske kriterije radi prepoznatljivosti u lokalnoj sredini i šire. Također, potrebno je knjižnicu sustavno opreмати opremom koja osigurava kvalitetno rukovanje i korištenje knjižnične građe.

Aktivnosti:

- planiranje izgradnje / rekonstrukcije / prenamjene prostora u skladu s planom fizička zaštita prostora/sigurnost
- plansko i funkcionalno opremanje knjižnice

7. Izgradnja zbirki

Stabilan i kontinuiran razvoj zbirke pretpostavka je za kvalitetno funkcioniranje knjižnice i zadovoljavanje potreba korisnika. Zbirke podržavaju demokratska prava građana, ekonomski i društveni razvoj zajednice, cjeloživotno učenje i kulturne i jezične raznolikosti. One moraju odražavati kulturu i kulturnu baštinu, prije svega lokalne zajednice, potom regije, kao i društva u cjelini, te osiguravati kvalitetan odabir građe koja se odnosi na svjetsku kulturnu baštinu i najnovija znanstvena i informacijska dostignuća. Kako naša knjižnice treba osigurati izbor građe svih vrsta – od tradicionalne do one na novim medijima, potrebno je osigurati i odgovarajuću opremu.

-Dosadašnjih godina knjižnica je nabavljala do tri naslova novina i 15 naslova časopisa. Treba pojačati nabavu časopisa posebno na drugim jezicima.

Kriteriji za izgradnju zbirke su kvaliteta i obuhvat građe i izvora, a izgradnja zbirke treba biti stabilna i u skladu s potrebama korisnika i Standardima za narodne knjižnice. Jedan od kriterija za izgradnju zbirke je i aktualnost fonda narodne knjižnice što podrazumijeva kontinuiranu reviziju građe i stalno izlučivanje zastarjelog, dotrajalog i nekorištenog fonda što će se činiti i ubuduće.

Kao i dosadašnjih godina tako će i ubuduće knjižnica raditi na zavičajnoj zbirci, na njenom popunjavanju, sređivanju i zaštiti, te obradi.

Svake godine se izlučuje zastarjeli i dotrajali fond i sveukupnog fonda knjižnice pa će se tako anstaviti i ubuduće.

Aktivnosti:

-povećanje nabava knjižne građe, u skladu sa Standardima kako bi se postigla ravnomjerna opskrbljenost građana

-povećanje nabave serijskih publikacija, domaćih i inozemnih, u skladu s potrebama naše knjižnice

-speđivanje postojećih i izgradnja novih zbirki

8. Zaštita građe

Potrebno je unapređenje zaštite knjižnične građe prema profesionalnim standardima čime se čuva kulturna baština, njeguje tradicija, a osigurava kvaliteta i stalnost zbirke. Knjižnična građa u narodnoj knjižnici mora biti za sve korisnike u dobrom fizičkom stanju i zbog toga fizičko čuvanje građe zahtijeva adekvatan smještaj, opremu i standardima propisanu klimu. Zavičajne zbirke i ostala vrijedna građa u narodnim knjižnicama od posebnog su interesa naročito za lokalnu sredinu gdje knjižnica djeluje. U cilju zaštite najvrjednije građe naše knjižnice potrebno je digitalizirati pojedine unikatne naslove što će biti zadatak u budućnosti nakon rekonstrukcije postojeće ili izgradnje nove knjižnice sa dakako većim brojem djelatnika u knjižničarskoj struci.

S obzirom na slobodan pristup građi u narodnim knjižnicama neophodno je građu zaštititi od otuđivanja suvremenom opremom koja uključuje elektroničku zaštitu ili video-nadzor, ovisno o prostornim mogućnostima. Cilj je tome prići, a o ostvarenju zacrtanoga odlučit će financijska raspoloživost u narednim godinama. U tu svrhu služi Pravilnik o zaštiti građe.

Nadamo se da će navedeno biti ostvarivo u preuređenom ili novom prostoru knjižnice sa povećanim brojem stručnog osoblja.

9. Razvoj službi i usluga

Članstvo u našoj knjižnici ispod je postojećih Standarda za narodne knjižnice. Cilj je Strateškog plana učiniti napore kako bi se broj korisnika naše knjižnice povećao. Nadalje, u skladu s ulogom narodnih knjižnica u 21. stoljeću kao susretnosti i mjesta cjeloživotnog učenja, posebna se pažnja treba posvetiti aktivnostima u razvoju svih vrsta pismenosti te poticanju i promicanju čitanja.

Knjižnice moraju osigurati službe i usluge koje se temelje na analizi knjižničnih i informacijskih potreba lokalne zajednice, unapređenju postojećih i razvijanju novih usluga, pa tako i naša knjižnica. Valja utvrditi opseg tih potreba rukovodeći se Standardima za narodne knjižnice. Takva se procjena godišnje treba dopunjavati istraživanjima korisnika o njihovima potrebama.

Posebnu pažnju treba usmjeriti na identifikaciju posebnih skupina korisnika - djecu i mlade, društveno isključene, pripadnike manjinskih zajednica, osobe s invaliditetom i dr. i njihovo intenzivno i ciljano uključivanje u sve aktivnosti narodne knjižnice na području na kojem djeluje.

Aktivnosti:

- identificiranje potencijalnih korisnika.
- analiza potreba unutar zajednice
- unapređivanje službi i usluga za korisnike:
  - pružanje obavijesti u tiskanom i elektroničkom obliku,
  - unapređivanje informacijskih i referalnih službi,
- osiguravanje relevantnih i kvalitetnih informacija o zajednici u kojoj knjižnica djeluje,
  - razvijanje usluga za djecu, usluga za mlade i usluga za odrasle prema
  - najvišim profesionalnim standardima i dostignućima struke,
  - osiguravanje građe za cjeloživotno učenje i slobodno vrijeme,
- osiguravanje usluga namijenjenih skupinama unutar zajednice i usluga za posebne grupe korisnika,

10 Promicanje kulturnih / civilizacijskih vrijednosti

Kulturne aktivnosti u narodnim knjižnicama trebaju biti sastavni dio osnovne djelatnosti. Cilj je promicanje kulturnih vrijednosti u zajednici, očuvanje baštine, kulture, povijesti i tradicije lokalne zajednice, ohrabrivanje umjetničkog i kulturnog razvoja ljudi svih dobnih skupina, osiguravanje prostora za formalno i neformalno okupljanje građana, podrška multikulturalnosti u lokalnoj zajednici i društvu u cjelini, upoznavanje i afirmiranje kulture manjina i drugih kultura.

To se postiže u suradnji s kulturnim i obrazovnim ustanovama, udrugama i pojedincima, pružanjem prostora za kulturne aktivnosti, organiziranjem kulturnih programa i brigom da kulturni interesi budu zastupljeni, kako u zbirkama, tako i u cjelokupnoj djelatnosti knjižnice.

Aktivnosti:

- suradnja na lokalnoj razini knjižnica(školske knjižnice)i drugih ustanova
- suradnja i partnerstvo s obrazovnim i drugim ustanovama na lokalnoj razini (vrtići, škole, domovi umirovljenika) čije programe knjižnica obogaćuje kulturnom komponentom
- suradnja s institucijama lokalne uprave,medijima, suradnja s Matičnom službom, matičnom knjižnicom i drugim knjižnicama...)

11.Obrazovanje korisnika

Knjižnice imaju posebnu odgovornost u podupiranju učenja čitanja i stjecanja svih vrsta pismenosti, promicanja knjige i korištenja kako tradicionalnih tako i novih izvora informacija. To se postiže organiziranim obilascima knjižnica i poučavanjem, tečajevima i radioionicama, distribucijom tiskanih materijala i obavijesti, priručnicima u tiskanom ili elektroničkom obliku.

Izvanredno ubrzani razvoj interneta, koji je u velikoj mjeri nestrukturiran i nekontroliran, zahtijeva od narodnih knjižnica da posvete posebnu pažnju informatičkom i informacijskom obrazovanju korisnika i njihovom usmjeravanju na točne i kvalitetne informacijske izvore. Knjižnica osigurava prilaz informacijskom svijetu čineći ga pristupačnim svima i tako premošćuje jaz između "informatički bogatih" i "informatički siromašnih

Aktivnosti:

- obrazovanje korisnika za informatičku i informacijsku pismenost
- pomoć korisnicima u stjecanju znanja i vještina za učinkovito korištenje knjižnične građe i izvora znanja
- osiguravanje opreme za edukaciju korisnika
- organiziranje grupnih posjeta knjižnici

12.Stalno stručno usavršavanje knjižničnih djelatnika

Kvaliteta usluga koje pružaju knjižnice ovisi ne samo o građi i tehničkim mogućnostima, već i o kvalitetno osposobljenom osoblju koje se u skladu sa s najsuvremenijim razvojem struke mora stalno usavršavati te stjecati odgovarajuća vještina i znanja (sposobnost pozitivnog komuniciranja s ljudima, razumijevanje potreba korisnika, a naročito onih s posebnim potrebama i društveno isključenih, sposobnost suradnje s pojedincima i skupinama, znanje i razumijevanje kulturnih raznolikosti, poznavanje sadržaja općih i posebnih knjižničnih zbirki, sposobnost suradnje - timski rad u pružanju učinkovite knjižnične usluge, organizacijske sposobnosti, uključujući fleksibilnost u prepoznavanju i primjeni novina, poznavanje informacijskih i komunikacijskih tehnologija, praćenje novih dostignuća u struci i srodnim strukama, za menadžment u knjižničarstvu).

Aktivnosti:

- uključivanje u planirane i organizirane seminare, tečajeve i radionice za stručno
- osposobljavanje knjižničnih djelatnika,
- ulaganje u edukaciju djelatnika

13.Automatizacija i informatizacija poslovanja knjižnica

Korištenje novih tehnologija omogućava bolju dostupnost građe koju knjižnica posjeduje, ali i omogućava korisnicima dostup do građe koju posjeduju druge institucije. Novo informatičko društvo koje nastaje pruža nove i neslućene mogućnosti građanima da na lakši način stječu nova znanja i preuzmu aktivnu ulogu u društvu.

Aktivnosti

- osiguranje brzih i besplatnih / jeftinih veza na internet te besplatno korištenje interneta u knjižnicama za korisnike
- za osobe s posebnim potrebama u knjižnicama je nužno osigurati posebnu opremu, kao i educirane djelatnike

14. Financiranje

Hrvatska knjižnica i čitaonica Đuro Sudeta financira se iz:

- proračuna Grada Garešnice
- Ministarstva kulture
- vlastitih prihoda
- sponzorstvom

Svi prihodi strogo su namjenski.

Financijsku politiku poslovanja Knjižnice vodi Upravno vijeće knjižnice uz prethodnu suglasnost Gradskog vijeća Grada

Nastojeći udovoljiti svim dobnim skupinama „osluškivanjem „ njihovih potreba, Knjižnica će i dalje nabavljati raznovrsnu knjižničnu građu na sljedeće načine:

- Kupnjom
- Otkupom Ministarstva kulture
- Darom
- Zamjenom (Naknada za izgubljene primjerke).

15. Međusektorska suradnja i partnerstvo

Za dugoročan uspjeh narodne knjižnice važna je tijesna suradnja sa svim ustanovama na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini.

Aktivnosti :

Provođenje suradnje kroz rad na zajedničkim projektima

16. Zakonska regulativa

Narodne knjižnice u Zakonu o knjižnicama trebaju biti definirane kao temeljne kulturne, informacijske i obrazovne ustanove. Iz takvog statusa treba proizaći veća odgovornost za narodnu knjižnicu u lokalnoj zajednici.

Aktivnosti

-dosljedna primjena postojećeg Zakona o knjižnicama

-revidiranje podzakonskih akata (standarda i pravilnika) i donošenje novih (kriteriji i standardi vezani za nabavu građe, posebice građu na novim medijima, opreme za posebne skupine korisnika, zaštitu građe i dr.)

Garešnica, 30. prosinca 2016.g.

Ravnateljica

Maja Dizdarević, dipl. knjižničar